

วีซ่าและใบอนุญาตพำนักในเช็ก

ถาม วีซ่าและใบอนุญาตพำนักในเช็กมีกี่ประเภท

ตอบ ที่เกี่ยวข้องกับคนไทยมี 4 ประเภทได้แก่

- 1) วีซ่าระยะยาว (สตติกเกอร์สีเขียว) มีอายุตั้งแต่ 3 เดือน - 1 ปี ปกติคนไทยเดินทางมาทำงาน ทำธุรกิจ หรือ ศึกษาในเช็กครั้งแรกจะได้วีซ่าประเภทนี้จากสถานเอกอัครราชทูตเช็ก กฎหมายใหม่สำหรับคนไทยที่เดินทางมาทำงาน หลังจากเดินทางมาถึงเช็กแล้ว จะต้องไปที่สำนักงานของกระทรวงมหาดไทยเพื่อบันทึกข้อมูลชีวมาตรเพื่อการออก Employee card ใช้เวลา 3 วันทำการ หลังจากนั้นจะได้รับเอกสารยืนยันเพื่อรอรับ Employee card จึงจะสามารถเริ่มทำงานได้
- 2) วีซ่าถิ่นพำนักชั่วคราว หรือ Residence Permit (RP) (สตติกเกอร์สีฟ้าอมชมพู) มีอายุตั้งแต่ 6 เดือน - 2 ปี ปกติผู้ที่เคยได้วีซ่าระยะยาวมาแล้ว 1 ปีมีสิทธิยื่นขอวีซ่า RP โดยแสดงหลักฐาน อาทิ ใบประกอบธุรกิจ (กรณีทำธุรกิจ) หรือ หลักฐานการศึกษา ประกอบ
- 3) ใบถิ่นพำนักถาวร หรือ Permanent Residence (PR) (สมุดพกสีเขียว หรือสีฟ้า หรือตราประทับลงในหนังสือเดินทาง) มีอายุครั้งละ 5 ปี (ผู้เยาว์) และ 10 ปี
- 4) Employee Card คือใบอนุญาตสำหรับพำนักอาศัยและทำงานในเช็ก มีอายุขึ้นอยู่กับระยะเวลาการทำงาน แต่สูงสุดไม่เกิน 2 ปี (สืบเนื่องจากกฎหมายใหม่ ได้ยกเลิกการออกวีซ่าประเภท Long-term residence permit สำหรับการจ้างงาน)

ถาม ทำอย่างไรจึงมีสิทธิได้รับถิ่นพำนักถาวรในเช็ก (PR)

ตอบ มี 3 กรณีคือ 1) ได้รับวีซ่าระยะยาวหรือวีซ่า RP และพำนักอยู่ในเช็กต่อเนื่องกันครบ 5 ปี (หากมีการเดินทางออกนอกเช็กในช่วงดังกล่าวต้องมีเวลา รวมกันไม่เกิน 12 เดือน 2) เป็นบุตรของคนไทยหรือคนต่างชาติผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นพำนักถาวร 3) สมรสกับคนเช็กและพำนักในเช็กครบ 2 ปี

ถาม ถ้าสมรสกับคนเช็กจะได้รับ PR โดยทันทีหรือไม่

ตอบ ตามกฎหมายเข้าเมืองฉบับใหม่คนต่างชาติที่สมรสกับคนเช็กจะไม่ได้ PR โดยอัตโนมัติ แต่จะได้รับวีซ่าเป็นเวลา 2 ปีก่อนแล้วจึงมีสิทธิยื่นขอ PR ได้ แต่หากยื่นขอ PR หลังวันที่ 1 มกราคม 2552 จะต้องผ่านการทดสอบภาษาเช็กเบื้องต้นเพิ่มเติมด้วย ซึ่งการทดสอบภาษาเช็กนี้ รวมถึงผู้ที่ยื่นขอ PR กรณีพำนักครบ 5 ปีด้วย

ถาม สมรสกับคนซึ่งเคยมาได้หย่าขาดจากกันจะเสียสิทธิมีถิ่นพำนักถาวร (PR) หรือไม่

ตอบ เสีย หากสมรสกันไม่เกิน 5 ปี ไม่เสีย หากสมรสเกินกว่า 5 ปี หรือสมรสไม่เกิน 5 ปี แต่มีบุตรด้วยกันก่อน

ถาม ทางกรมสิทธิพลเมืองเลิกวีซ่าหรือใบถิ่นพำนักถาวรที่ยังมีอายุหรือไม่

ตอบ ทำได้ หากผู้ถือวีซ่าหรือใบ PR ขาดคุณสมบัติ เช่น กระทำผิดกฎหมาย หรือแสดงเอกสารประกอบคำร้องที่เป็นเท็จ หรือวัตถุประสงค์ที่ยื่นขอสิ้นสุดลง อาทิ ยุติสัญญาจ้างงาน การสมรสสิ้นสุด หรือสำเร็จการศึกษา หรือใบธุรกิจหมดอายุ รวมถึงกรณีหนังสือเดินทางสูญหายหรือถูกสถานเอกอัครราชทูตยกเลิกหนังสือเดินทางด้วย

ถาม ผู้ถือวีซ่าแต่ละประเภทจะได้รับสิทธิต่างกันอย่างไรบ้าง

ตอบ วีซ่าระยะยาว: ผู้ถือมีสิทธิพำนัก / ทำงาน / ศึกษาเฉพาะในเช็ก เท่านั้น วีซ่า RP: ผู้ถือมีสิทธิใช้เดินทางเพื่อท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกเชงเก้นได้ แต่ครั้งละไม่เกิน 90 วัน ส่วนใบ PR: ผู้ถือมีสิทธิใช้เพื่อพำนักหรือทำงานในประเทศสมาชิกเชงเก้นได้

ถาม สำหรับผู้ที่มี Employee card แล้ว สามารถเปลี่ยนนายจ้างหรือเปลี่ยนงานได้หรือไม่

ตอบ ได้ แต่จะต้องไปแจ้งเปลี่ยนที่กระทรวงมหาดไทย และจะต้องได้รับการอนุมัติ นอกจากนั้น ตำแหน่งงานที่ยื่นขอจะต้องมีอยู่ในรายชื่อตำแหน่งงานที่มีอยู่แล้ว ผู้ยื่นขอจะต้องแนบเอกสารสัญญาจ้างงานหรือข้อตกลงการทำงาน หรืออย่างน้อยต้องเป็นสัญญาจ้างล่วงหน้า ถ้าคุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่งงานที่ยื่นขอเปลี่ยน ต้องยื่นเอกสารเพิ่มเติม

ถาม ได้รับใบถิ่นพำนักถาวร (PR) แล้วต้องขอใบอนุญาตทำงานอีกหรือไม่

ตอบ ไม่ต้อง

ถาม วีซ่าใกล้หมดอายุควรยื่นขอต่ออายุล่วงหน้านานแค่ไหน

ตอบ สามารถยื่นคำร้องได้ตั้ง แต่ 4 เดือน แต่ต้องไม่เกิน 14 วัน ก่อนวีซ่าหมดอายุ

ถาม ควรใช้บริการบุคคลที่อ้างตัวเป็นนายหน้าเพื่อต่ออายุวีซ่าหรือขอใบ PR หรือไม่

ตอบ ไม่ควร โดยเฉพาะกรณีขอวีซ่าทำงานเป็นหน้าที่ของนายจ้างที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการขอวีซ่าและใบอนุญาตต่างๆ แทนลูกจ้าง การใช้บุคคลอื่นเป็นนายหน้ามีความเสี่ยงที่จะสูญเงินเปล่า หรือเสียเงินสูงกว่าค่าธรรมเนียม และยังเป็นการส่งเสริมขบวนการคอร์รัปชัน ซึ่งผิดกฎหมาย หากนายหน้าถูกจับผู้ที่ใช้บริการจะมีความผิด และได้รับโทษตามกฎหมายด้วย นอกจากนี้ หากมีการนำชื่อของผู้ขอวีซ่าไปใส่ไว้ใน

บริษัทของนายหน้าไม่ว่าจะในฐานะลูกจ้าง หรือหุ้นส่วนแทนบริษัทนายจ้างจริง อาจมีความเสี่ยงที่จะถูกระงับวีซ่า หรือต้องรับภาระหนี้สิน หากนายหน้าปิดบริษัทนี้ด้วย

ถาม เข้าเมืองโดยได้รับวีซ่าท่องเที่ยว ต่อมาประสงค์จะทำงานหรือธุรกิจจะเปลี่ยนวีซ่าได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ ต้องกลับไปขอวีซ่าทำงานจากสถานเอกอัครราชทูตเช็กในประเทศไทย แต่ในทางปฏิบัติผู้ร้องจะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน / ธุรกิจไว้ล่วงหน้าก็ได้ แล้วจึงค่อยเดินทางกลับไปขอวีซ่าทำงานที่เมืองไทย

ถาม ฟ่านักในเช็กโดยไม่มีหนังสือเดินทางหรือวีซ่าหมดอายุมีโทษสถานใด

ตอบ ถูกส่งตัวกลับประเทศไทยและห้ามเดินทางเข้าเช็กเป็นเวลา 3 ปี

ถาม ลักลอบทำงานหรือประกอบธุรกิจโดยไม่มีใบอนุญาต หรือเป็นนายหน้าจัดหาคนทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษสถานใด

ตอบ ถูกส่งตัวกลับประเทศไทยและห้ามเดินทางเข้าเช็กเป็นเวลา 5 ปี

ถาม หากกระทำผิดกฎหมายเช็ก หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้เดินทางออกนอกประเทศเช็กตามความผิดในข้อ 5.12 และ 5.13 มีโทษสถานใด

ตอบ ห้ามเดินทางเข้าเช็กเป็นเวลา 10 ปี

อนึ่ง คำสั่งห้ามเดินทางเข้าเช็กในข้อ 5.12 5.13 และ 5.14 อาจรวมถึงประเทศสมาชิกชงเก้นทั้งหมดด้วย หากทางการเช็กเห็นสมควร

ถาม ปัจจุบันลักลอบทำงาน หรือฟ่านักอยู่เกินกำหนด แต่อยากกลับเมืองไทยจะทำอย่างไร

ตอบ ให้รีบติดต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ไปมอบตัวกับตำรวจเพื่อเสียค่าปรับ และขอวีซ่าสำหรับเดินทางออก แต่หากถูกตำรวจเช็กจับกุมจะถูกจำคุก และส่งฟ้องศาลก่อนถูกเนรเทศ

ถาม การได้รับใบถิ่นพำนักถาวร (PR) แปลว่าได้สัญชาติเช็กด้วยหรือไม่

ตอบ ไม่ใช่ เป็นคนละประเด็นกันผู้ที่ได้ PR ยังเป็นพลเมืองไทยและต้องถือหนังสือเดินทางไทยควบคู่กับใบ PR ในการเดินทางเข้า – ออกเช็ก การได้ PR เป็นเพียงการที่รัฐบาลเช็กรับรองให้คนต่างชาติพำนัก / ทำงานอยู่ในเช็กได้ รวมถึงได้รับสิทธิบางประการเท่านั้น แต่จะไม่เท่าเทียมกับบุคคลสัญชาติเช็ก

Employee Card คืออะไร

1. Employee Card เป็นการตัดสินใจใหม่ที่ทางการเช็กจะออกให้แก่ลูกจ้าง โดยลูกจ้างจะได้รับอนุญาต ให้พำนักระยะยาวอยู่ในเช็กและทำงานไปด้วย เรียกว่าเป็นการ 2 in 1 การ์ดใบนี้จะมาแทนที่วีซ่าที่เคยขอมาอยู่เกิน 90 วันเพื่อมาทำงาน มาแทนการอนุญาตให้มาพำนักอาศัยระยะยาว (long-term residence) เพื่อมา

ทำงาน และยังมีมาแทน Green Card ซึ่งจะไม่มีการออกให้อีกต่อไป แต่ Blue Card ยังคงมีอยู่ Employee Card เป็นการ์ดพลาสติกที่บรรจุข้อมูลชีวมาตร (biometric) ของผู้ถือครบ

2. ผู้ออกการ์ดนี้คือกระทรวงมหาดไทยของเช็ก Department for Asylum and Migration Policy
3. การ์ดใบนี้จะมีอายุการใช้งานครอบคลุมระยะเวลาการจ้างงานแต่ไม่เกิน 2 ปี และสามารถต่ออายุได้
4. Employee Card ใช้กับคนต่างชาติไม่ว่ามาจากประเทศใด แต่ไม่รวมพลเมืองของกลุ่ม EU/EEA สวิตเซอร์แลนด์และสมาชิกในครอบครัวที่มี Residence card

5. แม้ว่าการ์ดใบนี้ครอบคลุมการจ้างงานทุกประเภทโดยไม่คำนึงถึงระดับความสามารถทางด้านวิชาชีพ แต่ตอนที่ท่านไปยื่นทำการ์ดใบนี้ ต้องดูด้วยว่าตำแหน่งงานที่ว่างที่ท่านจะกรอกนั้นต้องเป็นงานที่ปรากฏอยู่ในสำนักทะเบียนกลาง ตำแหน่งงานที่ว่างเหล่านี้จะมีการตีพิมพ์ออกมาโดยความเห็นชอบจากนายจ้าง ซึ่งท่านสามารถเข้าไปตรวจสอบได้ที่ web ของกระทรวงแรงงานและกิจการสังคมของเช็กที่ http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam

6. ท่านสามารถยื่นเรื่องขอ Employee Card ด้วยตัวท่านเองที่สถานเอกอัครราชทูตเช็กในประเทศไทย แต่ถ้าท่านมาอยู่ในประเทศเช็กแล้วโดยมีวีซ่าพำนักระยะยาวเกิน 90 วัน หรือ ได้รับอนุญาตให้พำนักอาศัยระยะยาว (long-term residence) อยู่แล้วไม่ว่าด้วยจุดประสงค์อื่นใด ท่านไม่ต้องกลับประเทศไทย โดยยื่นเรื่องขอได้เลยที่กระทรวงมหาดไทยเช็กที่กรุงปราก

7. เอกสารที่ท่านต้องใช้ในการยื่นเรื่องขอ Employee Card ได้แก่ เอกสารการเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ รูปถ่าย 2 ใบ เอกสารยืนยันที่พักอาศัยในเช็ก สัญญาจ้างงานหรือข้อตกลงในการทำงานหรืออย่างน้อยต้องมีสัญญาว่าจะมีการจ้างงานในอนาคตโดยระบุงานที่จะจ้างตามช่วงเวลาที่ยกเลิกกันไว้

เอกสารฉบับนี้ต้องกล่าวถึงค่าจ้างที่ตกลงกันด้วย ซึ่งค่าจ้างรายเดือนดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายเดือนในเช็ก (ซึ่งก็คือ 8500 Kc หรือประมาณ 300€/400\$ ตัวเลขนี้ใช้มาตั้งแต่ 1 มกราคม 2014) และชั่วโมงการทำงานต้องอย่างน้อย 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เอกสารรับรองการศึกษาหรือคุณสมบัติทางวิชาชีพที่งานนั้นๆ ต้องการ เอกสารอื่นๆที่อาจขอเพิ่มเติมจากท่าน เช่น ประวัติอาชญากรรม ประวัติการศึกษาต่างประเทศ รายงานทางการแพทย์รับรองว่าไม่ป่วยเป็นโรคร้ายแรง เอกสารทั้งหมดนี้ต้องยื่นตัวจริง หรือต้องมีการรับรองทางการและแปลเป็นภาษาเช็ก เอกสารที่แนบไปทั้งหมดต้องไม่เกิน 6 เดือน ยกเว้นเอกสารเดินทางและรูปถ่ายถ้ายังสอดคล้องกับหน้าตาปัจจุบัน

8. เมื่อท่านยื่นคำขอการ์ดนี้และคำขอของท่านได้รับการรับรองแล้ว สถานเอกอัครราชทูตเช็กในไทยจะออกวีซ่าให้ท่านสามารถพำนักอยู่ในเช็กได้เกิน 90 วัน เพื่อรอรับ Employee card แต่ก่อนจะได้วีซ่า ทางเช็กจะขอ

ใบรับรองใบประกันทางการแพทย์ระหว่างเดินทาง (travel medical insurance certificate) ที่มี ระยะเวลาครอบคลุมตั้งแต่วันที่ท่านเดินทางเข้าประเทศเช็กจนกระทั่งถึงวันที่ท่านจะได้ใบรับรองทางการแพทย์ในเช็กเอง เมื่อท่านเดินทางมาถึงประเทศเช็กแล้ว ให้ไปที่กระทรวงมหาดไทยของเช็กภายใน 3 วัน ทำการ เพื่อไปให้ข้อมูล biometric data ของตัว ท่านในการทำ Employee card และหลังจากที่ทางการได้รับ biometric data ของท่านแล้วก็จะออกเอกสารรับรองเพื่อยืนยันว่าท่านได้ดำเนินการครบถ้วน เป็นไปตามเงื่อนไขต่างๆในการได้รับ Employee card

9. หลังจากท่านยื่นเรื่องขอ employee card แล้ว ทางการเช็กจะใช้เวลาเดินเรื่องทั้งหมด 60-90 วัน แล้วแต่กรณี

10. ท่านสามารถเริ่มทำงานได้ทันทีที่ได้รับเอกสารรับรองในข้อ 8 (a certificate confirming compliance with the conditions for issue of an Employee card)

11. เมื่อท่านมี Employee card แล้วและท่านประสงค์จะเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนไปอยู่กับนายจ้างคนอื่น ท่านสามารถทำได้ โดยท่านจะต้องเขียนใบสมัครและต้องได้รับการอนุมัติในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจากกระทรวงมหาดไทย แต่อย่าลืมว่า งานใหม่ที่ท่านจะไปทำต้องมีการประกาศตำแหน่งงานที่ว่างไว้ที่สำนักงานทะเบียนกลางที่กล่าวไว้ข้างต้นในข้อ 5 ท่านยังต้องส่งสัญญาการจ้างงาน

หรือข้อตกลงในการทำงานหรืออย่างน้อยต้องมีสัญญาว่าจะมีการจ้างงานในอนาคตโดยระบุงานที่จะจ้างตามช่วงเวลาที่ตั้งลงกันไว้ (ดูข้อ 7) และถ้าปรากฏว่าเงื่อนไขคุณสมบัติของท่านในการทำงานอันใหม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากที่ท่านเคยยื่นเอกสารไว้ในครั้งแรกหรือเอกสารที่มีอยู่ยื่นใช้ไม่ได้แล้ว ท่านจะต้องยื่นหลักฐานรับรอง คุณสมบัติวิชาชีพของท่านอีกทีหนึ่ง

12. ถามว่า ท่านสามารถทำงานหลายๆ งานโดยใช้ Employee card ใบเดียวได้หรือไม่

คำตอบ คือทำได้ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงแรงงานของเช็ก (ดูข้อ 10) แต่ท่านจะมี Employee card ใบเดียวไปตลอด

13. คำถาม ถ้าในขณะนี้ ท่านเป็นผู้ที่ได้รับวีซ่าพำนักในเช็กเกินกว่า 90 วันเพื่อการจ้างงาน หรือ ได้รับอนุญาตให้พำนักระยะยาว (long-term residence)เพื่อการจ้างงาน และ Green card ก็จะไม่มีการออกให้ อีกต่อไป ท่านจะทำอย่างไรต่อไปดี

คำตอบ มีดังนี้ ก่อนที่วีซ่าพำนักในเช็กเกินกว่า 90 วันเพื่อการจ้างงานของท่านจะหมดอายุลง ให้ท่านรีบไปยื่นเรื่องขอ Employee card จากกระทรวงมหาดไทยของเช็ก แต่ในกรณีที่ท่านได้รับอนุญาตให้พำนักระยะ

ยาว(Long-term residence) ให้ไปยื่นเรื่องขอขยายระยะเวลาการพำนักเสียโดยเร็ว (ระยะเวลาที่ดีคือไม่ต้องรีบทำก่อน 90 วันและไม่ควร

ทำช้าจนเหลือเวลาน้อยกว่า 14 วันก่อนที่ Long-term residence ของท่านจะหมดอายุลง) โดยการขยายเวลา Long-term residence ในครั้งนี้ทางการเช็กจะทำให้ท่านในรูปแบบของ Employee card แทน ทั้งนี้ท่านต้องปฏิบัติให้ครบตามเงื่อนไขต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้ว อย่าไปยื่นเรื่องของท่านที่สำนักงานการจ้างงานในภูมิภาค เพื่อขอขยายระยะเวลาการจ้างงานของท่าน ถ้าท่านไม่ได้เป็นบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศที่ทางการระบุไว้ว่าสามารถทำได้

โดยสรุป แนะนำให้ท่านทำตามกรอบเวลาที่บอกไว้เพราะถ้าท่านไม่มี Employee card ท่านจะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในเช็กหลังจากการจ้างงานของท่านหมดอายุลง อนึ่ง ในระหว่างที่ Employee card ยังไม่มีผลใช้บังคับ ก็ให้ใช้ Green card ไปก่อนได้จนถึงวันที่ระบุไว้ในการ์ด

14. กรณีพิเศษนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว (คนไทยน่าจะเกี่ยวข้องน้อยมาก) ได้แก่ คนต่างชาติที่มีเสรีในการเข้าสู่ตลาดแรงงานของเช็ก (Special Act:Section 98 of Act No.435/2004 Coll., on Employment.)

*****